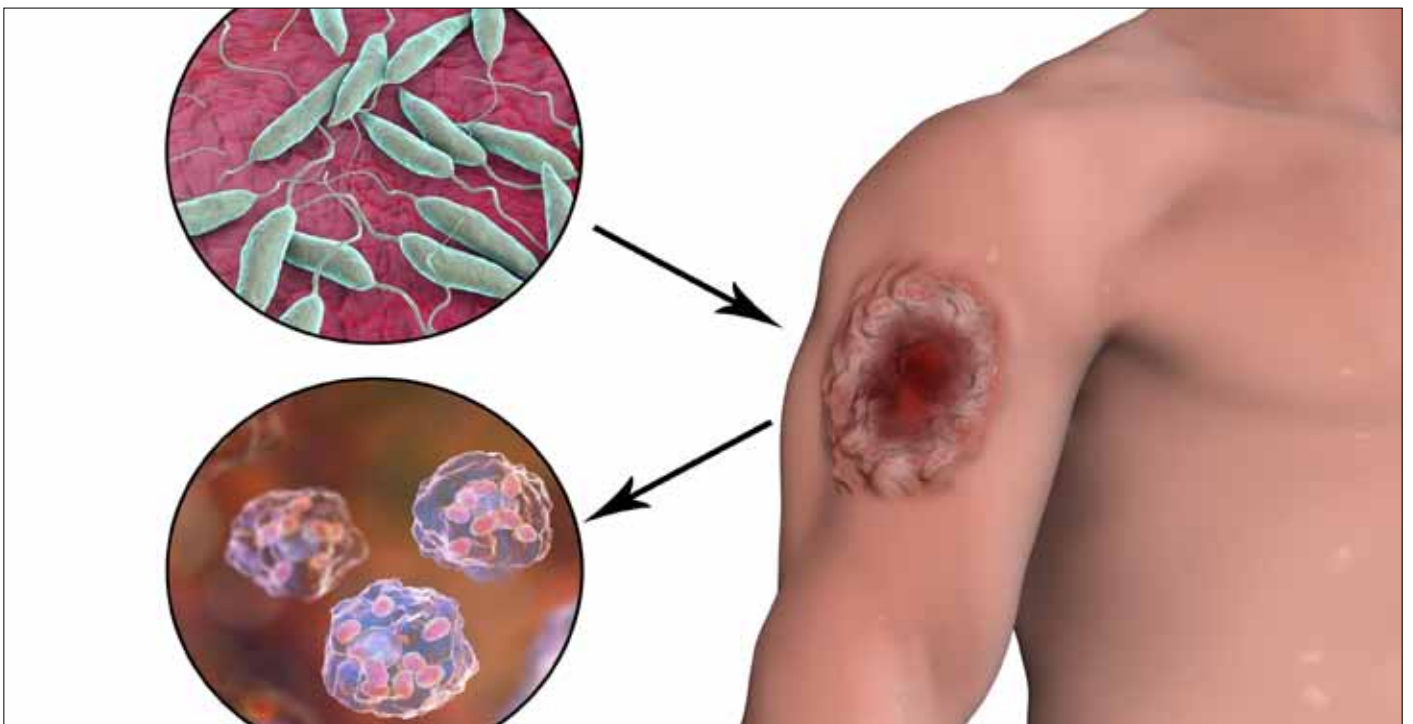

سالک در ایران؛ بیماری جدید یا بومی؟

امیری رئیس اداره بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان وزارت بهداشت:

سالانه ۱۴ هزار مورد ابتلا به سالک در کشور گزارش می‌شود

یاسر مختاری

در روزهای گذشته رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت از مشاهده مواردی از بیماری سالک و شیوع آن در برخی از روستاهای اطراف تهران خبر داد. این موضوع موجب نگرانی‌های زیادی شد. با این حال به گفته برخی مقامات بهداشتی سالک بیماری جدیدی در ایران و جهان نیست و در طول تاریخ بوده است تنها در برخی از زمان‌ها و در برخی از نقاط موارد مشاهده آن افزایش پیدا می‌کند. سازمان پزشکیان بدون مرز، بیماری سالک را یکی از خطرناکترین بیماری‌های گرمسیری می‌داند که فراموش شده است. این سازمان همچنین اظهار داشته که این بیماری پس از مالاریا در علل مرگ با بیماری انگلی، در رده دوم قرار دارد.

سالک و انواع آن

سالک چیست و چه انواعی دارد؟ سالک یا لیشمانیاز یک بیماری انگلی است که بر اثر انگل لیشمانیا ایجاد می‌شود. این انگل معمولاً در پشه‌های خاکی آلوده زندگی می‌کند و بیماری سالک از طریق نیش پشه خاکی آلوده به انگل به انسان منتقل خواهد شد. پشه حامل این انگل معمولاً در مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری زندگی کرده و موجب اپیدمی‌های مرگباری از بیماری سالک در مناطقی از آسیا، شرق آفریقا و آمریکای جنوبی شده است. سه نوع اصلی از بیماری سالک وجود دارد که شامل

امیری: در تهران مورد جدید شناسایی شده‌ای از سالک که نگران کننده تلقی شود نداشتیم، اما همچنان این بیماری به عنوان یکی از معضلات سلامت در کشور مطرح است چرا که نوع کنترل و پیشگیری این بیماری بسیار دشوار است

سالک احشایی (کالا-آزار)، سالک پوستی (CL) و سالک لیشمانیوز موکوس (سالک مخاط جلدی) است. سالک احشایی در صورت عدم درمان در بیش از ۹۵ درصد موارد کشنده بوده و معمولاً دو تا هشت ماه پس از نیش پشه خاکی رخ می‌دهد. نشانه‌های سالک احشایی حملات نامنظم تب، کاهش وزن، بزرگ شدن طحال و کبد و کم‌خونی بوده و از طریق آسیب رساندن به این اندام‌ها، بر روی مغز استخوان و همچنین سیستم ایمنی بدن شما تأثیر می‌گذارد. بر اساس اعلام سازمان جهانی بهداشت، سالانه تخمین زده می‌شود سالانه ۵۰ تا ۹۰ هزار مورد جدید این بیماری انگلی در جهان رخ دهد که تنها ۲۵ تا ۲۵ درصد آن به این سازمان

گزارش می‌شود. عمده موارد این گونه مرگبار سالک در برزیل، آفریقای شرقی و هند اتفاق می‌افتد. در سال ۲۰۱۸، بیش از ۹۵ درصد موارد جدید گزارش شده به WHO در ۱۰ کشور برزیل، چین، اتیوپی، هند، عراق، کنیا، نپال، سومالی، سودان جنوبی و سودان رخ داده است. سالک پوستی رایج‌ترین شکل از بیماری سالک است و به صورت عمده در قسمت‌های قابل مشاهده بدن موجب ایجاد زخم‌های مادام‌العمر می‌شود. در این گونه از سالک پس از بهبودی نیز اثر زخم‌ها باقی می‌ماند. بر اساس اعلام سازمان جهانی بهداشت سالانه بین ۶۰۰ هزار تا یک میلیون مورد سالک پوستی در جهان مشاهده می‌شود. بیش از ۹۵ درصد از موارد سالک پوستی در آمریکا، خاورمیانه و آسیای میانه رخ می‌دهد. کشورهای افغانستان، الجزایر، بولیوی،

آمار سالک در ایران
بر پایه برخی از آمارها در ایران سالانه ۱۴ هزار تا ۲۵ هزار از موارد مبتلا به این بیماری در ۱۹ استان کشور به ویژه خراسان، کرمان و اصفهان ثبت می‌شود. به گفته بهزاد امیری رئیس اداره مدیریت بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان، سالک بیماری جدیدی در ایران نیست و به درازای تاریخ در این سرزمین وجود داشته است. امیری در گفت‌وگو با سپید، اظهار کرد: «سالک پوستی و جلدی در ایران داریم که خود به دو نوع خشک و شهری و نوع دیگر روستایی و مرطوب تقسیم می‌شود. حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد موارد را سالک روستایی و مرطوب تشکیل می‌دهد.»

ادامه در صفحه ۱۳

جغرافی: باید توجه داشت که در کشور ما با توجه به شرایط موجود ریشه‌کن کردن سالک در حال حاضر امکان‌پذیر نیست و همه اقدامات برای کنترل این بیماری و پیشگیری از ابتلا انجام می‌شود